

УКРАЇНА

(19) UA (11) 41159 (13) U
(51) МПК (2009)
A61B 8/06
A61B 5/026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ДІАГНОСТИКИ ВЕРТЕБРО-БАЗИЛЯРНОЇ НЕДОСТАТНОСТІ У ХВОРИХ НА АУТИЗМ

1

(21) u200813566

(22) 24.11.2008

(24) 12.05.2009

(46) 12.05.2009, Бюл. № 9, 2009 р.

(72) ЗОРГАЧ ВІТАЛІЙ ЮРІЙОВИЧ, UA, ЧЕРНЯК
ВІКТОР АНАТОЛІЙОВИЧ, UA, НЕВСТРУЄВ ВО-
ЛОДИМИР ПЕТРОВИЧ, UA, ДИБКАЛЮК СЕРГІЙ
ВІТАЛІЙОВИЧ, UA

(73) НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІС-
ЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ІМ. П.Л. ШУПИКА, UA

2

(57) Спосіб діагностики вертебро-базиллярної не-
достатності у хворих на аутизм шляхом визначен-
ня порушень кровотоку судин ший ультрасоногра-
фічним методом на спині при положенні голови
"прямо", який **відрізняється** тим, що проводять
додаткові ультрасонографічні дослідження судин
ший в положенні хворого лежачи на спині при мак-
симальних поворотах голови "вправо" та "вліво" та
в положенні "сидячи" та "стоячи", при положенні
голови "прямо", "вправо" та "вліво" з опущеними та
піднятими руками.

Корисна модель відноситься до медицини, а
саме до ультразвукової діагностики, психіатрії,
педіатрії, неврології, судинної хірургії, травматоло-
гії, ортопедії, нейрохірургії та може бути викорис-
таним при лікуванні хворих на аутизм.

Найбільш близьким по суті та прийнятий за
найближчим аналогом є спосіб діагностики пору-
шень кровотоку в шийному відділі хребта та наяв-
ності у хворих на аутизм. При цьому способі зме-
нення діаметру, систолічної, середньої,
діастолічної, об'ємної швидкостей, та збільшення
пульсативного та резистентного індексів хребце-
вих артерій є свідченням наявності порушень кро-
вотоку в шийному відділі хребта [1, 2]. Недоліком
найближчого аналога є значний процент діагнос-
тичних помилок через те, що показники кровотоку
оцінюють тільки в положенні хворого лежачи на
спині при положенні голови «прямо».

Задачею корисної моделі є вдосконалення діа-
гностики у хворих на аутизм. Поставлена задача
вирішується за рахунок додаткових ультрасоно-
графічних досліджень судин ший в положенні хво-
рого лежачи на спині при максимальних поворотах
голови «вправо» та «вліво», та в положенні сидячи
та стоячи при положенні голови «прямо», «впра-
во» та «вліво», з опущеними та піднятими руками.

Спосіб виконують наступним чином. Ультра-
сонографічні дослідження судин ший проводять в
триплексному режимі, лінійним датчиком із часто-
тою від 7,5 до 13,0 МГц по правій та лівій передній
поверхні ший в положенні хворого лежачи на спині,

сидячи та стоячи при положенні голови «прямо»,
«вправо» та «вліво», з опущеними та піднятими
руками. При кожному дослідженні проводять оцін-
ку судин ший. Зміна форми та зменшення діаметру
(норма 2,8-3,8 мм), систолічної (норма 31-
51 см/сек), середньої (норма 15-26 см/сек), діасто-
лічної (норма 9-16 см/сек) та об'ємної (норма 60-
125 мл/хв) швидкостей, збільшення пульсативного
(норма 1,1-2,0), та резистивного індексів (норма
0,63-0,77) хребцевих артерій; та збільшення ді-
аметру (норма до 1,0 мм) та зміна форми колотера-
лей між хребцевими венами, венами передніх та
задніх, глибоких та поверхневих сплетень шийних
хребців є свідченням порушень кровотоку в ший-
ному відділі хребта та наявності у хворих вертеб-
ро-базиллярної недостатності.

Технічним результатом, що досягається за-
пропонованим рішенням є підвищення достовір-
ності діагностики за рахунок одержання показів при
різних положеннях тіла хворого.

Спосіб пояснюється прикладом. Хворий А.,
2001 р.н., історія хвороби №1257, поступив в дитя-
че неврологічне відділення 21.07.2008 р. із скарга-
ми на відмову від спілкування (з батьками та ін-
шими родичами, дітьми та вихователями з
дитсадочку), порушення мови та агресивність до
оточуючих. На диспансерному обліку на аутизм із
3 річного віку.

При ультрасонографічному дослідженні було
виявлено:

(19) UA (11) 41159 (13) U

В положенні хворої лежачи на спині при положенні голови «прямо»: права хребцева артерія рівної форми, діаметр 3,8мм; швидкості: систолічна - 47,0см/сек, середня - 23,5см/сек, діастолічна - 12,5см/сек та об'ємна - 98,5мл/хв; індекси: пульсативний - 1,21 та резистентний - 0,77; ліва хребцева артерія рівної форми, діаметр 3,7мм; швидкості: систолічна - 45,0см/сек, середня - 17,5см/сек, діастолічна - 10,5см/сек та об'ємна - 74,5мл/хв; індекси: пульсативний - 1,29, резистентний - 0,73.

При максимальному повороті голови «вправо»: права хребцева артерія: діаметр 0,9мм; швидкості: систолічна - 12,0см/сек, середня - 4,5см/сек, діастолічна - 2,7см/сек та об'ємна - 9,0мл/хв; індекси: пульсативний - 3,44 та резистентний - 0,92; ліва хребцева артерія: діаметр 1,3мм; швидкості: систолічна - 21,5см/сек, середня - 11,0см/сек, діастолічна - 2,0см/сек та об'ємна - 5,5мл/хв; індекси: пульсативний - 3,95 та резистентний - 0,91. Діаметр колотеральної вени між переднім глибоким сплетінням та хребцевою веною на рівні 5-6-го шийних хребців - 2,0мм. При максимальному повороті голови «вліво»: права хребцева артерія: діаметр 1,7мм; швидкості: систолічна - 11,5см/сек, середня - 7,0см/сек, діастолічна - 1,5см/сек та об'ємна - 7,0мл/хв; індекси: пульсативний - 3,99 та резистентний - 0,95; ліва хребцева артерія: діаметр 1,0мм; швидкості: систолічна - 14,0см/сек, середня - 6,5см/сек, діастолічна -

2,0см/сек та об'ємна - 8,5мл/хв; індекси: пульсативний - 4,17, резистентний - 0,88. В положенні хворої стоячи, при повороті голови «вправо», з піднятими руками: права хребцева артерія з загином, діаметр - 1,7мм; ліва хребцева артерія рівної форми, діаметр - 2,2мм. Діаметр колотеральної вени між переднім глибоким сплетінням та хребцевою веною рівні 5-6-го шийних хребців - 1,9мм. Враховуючи отриманні дані у хворої діагностовано порушення кровоплину в шийному відділі хребта середнього ступеня важкості. Запропонованим способом було діагностовано порушення кровоплину в шийному відділі хребта у 33 хворих на аутизм та проведене ефективне лікування. В той же час у 21 із 29 хворих на аутизм, у яких визначали порушення кровоплину тільки в положенні лежачи при положенні голови «прямо» діагноз встановлено не було, внаслідок чого лікування було малоефективним.

Література:

1. Пол Л. Аллан, Пол Л. Даббінс, Мирон А. Позняк, В. Норман МакДікен. Клінічна доплерівська ультрасонографія (2-ге видання). - Львів: Медицина світу, 2007. - 374с
2. Секреты ультразвуковой диагностики / Вигрэм Догра, Дэбра Дж. Рубенс; Пер. с англ.; Под общ. ред. проф. А.В. Зубарева. - М: МЕДпресс-информ, 2005. - 456с.